

До редакцията на в. "Вечер" - Скопие

Уважаеми колеги,

В два поредни броя на вашия вестник от 23 и от 24-25 март 2007 г. вие се занимавате със списание "България Македония". Благодарим за вниманието. За съжаление редовете, които сте отделили за нас, са наситени с оценки и квалификации, останали от реквизита на македонисткото новинарство от времето на разпадналата се Югославия. И в това се състои основната причина за разминаването ви със смисъла и съдържанието на текстовете, които публикуваме.

Вие твърдите, че това било антимакедонско списание. Цитирате дори и заглавието на един редакционен текст така "Доага ли крајот на македонското средновековие?". В случая нашето заглавие е преиначено, защото в оригинала то е "Идва ли краят на МАКЕДОНИСТКОТО средновековие?". В нашата редакция правим разлика между "македонско" и "македонистко". Между тези две думи има огромна разлика. Македонците не са македонисти. Македонци са всички възрожденци / преродбеници/ и всички революционери, членове на ВМОРО/ВМРО, както и всички илинденци. И вие знаете добре тази подробност. Македонизмът е руско-сръбско изобретение за отдалечаване на македонците от българската народност. И това е твърдение не на редакцията на сп. "България Македония", нито на българската историография. Този термин е въведен от Стоян Новакович през 1888 г. В писмото си до министъра на просветата в Белград Владан Джорджевич, намиръщият се тогава като сръбски посланик /амбасадор/ в Цариград Новакович пише дословно: "С нищо българите не ще дойдат в по-непримиримо положение, както с МАКЕДОНИЗМА..." Отгърнете умишлено забравената книга в Р Македония на д-р Климент Джамбазовски "Културно-обществените връзки на Македонците со Србите во текот на XIX век", Скопие, 1960 и ще разберете колко сме прави.

Вие използвате още един цитат от същия текст, който адаптиран към езиковата норма на Р Македония, звучи така: "Иако секоја година МПЦ и сите грагани ги празнуват Божик и Велигден, таму денот над сите денови е 2 август 1944 г. Тогаш започна фабрикуването на митови и легенди..." Ние свързваме тези два момента: идеята на Стоян Новакович за македонизма и първото заседание на АСНОМ, когато на практика беше приета като официална доктрина именно тази идея на сръбския политик. За да бъде заблуден народът, че се прави нещо добро, на това заседание на АСНОМ бяха поканени и заслужилите революционери Павел Шатев и Панко Брашнаров. Те много бързо разбраха, че зад философията на АСНОМ се крие тоталното посърбяване на Македония и възроптаха. Именно заради това бяха ликвидирани. ЮКП въпреки че се бореше срещу Кралска Югославия възприе концепцията на Стоян Новакович за отбългаряване на македонците. Ако не е така, как да си обясним факта, че за Тито, за Темпо, за Лазо Колишевски врагове бяха и комунистът Методи Шаторов - Шарло, и десноориентираните Димитър Гюзелев, братята Чкатрови и всички възпитаници на Македонската младежка тайна

революционна организация / ММТРО/, които след 1934 г. се превърнаха във водещата интелигенция на народа във Вардарска Македония. Защо всички те бяха избити? Защото не възприемаха именно доктрината на македонизма като скрита форма за сърбизация. А иначе те бяха много добри македонци-патриоти. Ето върху какво би трябвало да разсъждавате не само вие, журналистите от в. "Вечер", който е поверен в ръцете на сърбина Драган Павлович - Латас, но и всички македонски новинари и учени - историчари.

Демокрацията има това неудобство, че поставя на проверка всичко чрез честна дискусия. Ако вие не сте морално, идейно и национално подготвени за подобна дискусия, наистина оствате да тънете в блатото на македонисткото средновековие. А ко не е така, би трябвало да приемете констатациите, оценките и твърденията на десетките древни хронисти, западноевропейски учени и пътешественици и особено изявите на национално самосъзнание у македонските възрожденци / преродбеници/.

Ние се радваме, че от декември 2005 г. Р Македония получи официално статут на държава-кандидат за Европската уния. Радваме се и на реалните перспективи тя да стане скоро член на НАТО. Но как с идейния багаж на македонизма ще водите диалог с френските, с немските, с британските учени? Вие, македонистките патриоти, ще се осмелите ли да възроптаете пред някой френски историк, че А.Рамбо фалшифицира събитият като пише : "Македонска България беше по-войнствена, по-феодална, по-националистична по чувство, по-антигръцка, отколкото тази, на която Преслав - Великия беше столица..." /A.Rambaut " Etudes sur d'Histoire Byzantine" ,p.289/.

Още по-конфузни ще бъдат опитите да опровергавате пред учените от света Скилица, който свидетелства : "Един българин, Петър, по прякор Дилан и служител на един цариградчанин, избягал от столицата и започнал да се скита из България...Той разгласил, че е син на Роман, сина на Самуил, и бунтувал народа на българите...И тъй хората повярвали на думите му и го провъзгласили за цар на България. Като тръгнали оттам през Ниш и Скопие, главния град на България, те възвестявали за него по пътя и го славели..."

Ако досега вашите историци разпространяваха твърдения за събития и личности , отнасящи се до Македония, замесени от тестто на идеологическата алхимия, днес в контекста на интегрираната европейска историческа наука това би се възприело като недопустим примитивизъм.

Нашето списание ,уважаеми колеги, воюва с всяко извращение, с всеки идеологически постулат, заместващ историческата истина. Знае се, че идеята за македонизма, подхвърлена най-напред от руските реакционни среди, по-късно формулирана от Стоян Новакович, бе взета на въоръжение от Коминтерна, ЮКП, както и от БРП/к/. Още по-добре е известно и вече доказано от самия живот, че тя превръща мислещите хора в автомати за осъществяване на нечии геополитически стратегии, както и за елементарна партийна употреба. Лично аз се сблъсках с този опростен механизъм случайно. Помогна ми отново македонисткия печат. Ето как стана това :През 1979 година бе отблязана седемдесетгодишнината на поета Никола Йонков Впцаров. Направи ми

впечатление, че особено през втората половина на тази година почти всеки ден в тогавашния официоз в. " Нова Македония" в Скопие се появяваше текст на по цяла вестникарска страница, посветен на поета. Авторите бяха все известни тогавашни "светила" сред македонистките интелектуалци като Блаже Ристовски, Димитър Митрев, Гане Тодоровски...В текстовете си те често споменаваха името и на Михаил Сматракалев / Ангел Жаров/поет , един от членовете на Македонския младежки литературен кръжок, създаден по указание на ЦК на БРП/к/. Партиен наставник на кръжочниците е изпратеният от ЦК на партията Васил Александров. Тогава вашите литературни корифеи твърдяха, че Михаил Сматракалев е единственият поет, живеещ в България, който останал верен на македонизма. Журналистическото ми любопитств, провокирано от тези твърдения, ме отведе в дома на Сматракалев. Направих с него интервю и за да го предразположа , се съгласих с него интервюто да бъде озаглавено " Вапцаров и Съветския съюз". То беше публикувано в тогавашния младежки литературен вестник " Пулс". Изтъквам тези подробности, за да стигнем до най -същественото от македонизма на Михаил Сматракалев. Интервюто беше само повод да се срещна с бившия съкръжочник на Никола Вапцаров. За да не водим празни разговори, преди да отида при него, се отбих в Народната библиотека" Св.св. Кирил и Методий " и в каталога потърсих какви литературни трудове са записани на името на този поет. Направи ми впечатление неговото съставителство на една поетична антология /1951 г/. В нея бяха подбрани стихотворения от всички възрожденски и съвременни автори , с потекло от Македония. Взех сборника и го зачетох. Бях изненадан от целенасоченото подбиране на стихотворения, в които не присъства думата " българин" .Когато погледнах поемата на Райко Жинзифов " Кървава кошуля", бях поразен. От нея старателно бяха отстранени онези части, в които често се повтаряха думите "българин ", " българска земля " и др. И точно поради това Сматракалев беше включил тази творба от третата част нататък.А знаете как започва поемата си Райко Жинзифов :

" В българска ми клета земля

има малко градче,

то е легнало в поляна,

име нему Прилеп..."

По нататък поетът слави Крали Марко,който воювал

"... с власи,куцовласи,

българска е бранил земля..."

Та ето как омиленият на Блаже,на Гане и на Димитър Митрев Сматракалев е спечелил доверието им.

Окуражен от това си откритие, аз отидох в дома му. През първия ден направихме споменатото интервю. На следващия ден той трябваше да го

свери,дали нещо не е както той е казал.След това се разприказвахме.Попитах го дали вярва в македонизма.Той спокойно отговори утвърдително.Тогава аз контрирах : " А защо сте осакатили възрожденските поети,като сте си позволили да ги редактирате в съставената от Вас антология?" Посочих му недопустимото тенденциозно орязване на " Кървава кошуля".Спокойният дотогава Сматракалев рипна,разпери ръце и извика : "Другарю,стига,нямам повече нерви...".Аз кротко вметнах : "Само един въпрос още!"И го попитах,защо след като македонизмът е нещо съвсем реално съществуващо,той с такива манипулации на творбите на възрожденците го защитава.Отговорът беше очакван и логичен: " Другарю,ние тогава така вярвахме на партията,че тя като кажеше,че бялото е черно и ние го възприемахме като черно..."

Та драги мои колеги от редакцията на в." Вечер", преценете сами кое е бяло и кое - черно. Въпросът е, че тоталитарните партии - Сталинистки или Титовистки вече не съществуват, което ще рече, че техните черни и бели постулати няма откъде да се подхранват. А вие вместо да се лютите на антимакедонизма на сп. " България Македония", аз ви предлагам нещо по-конструктивно :

Нека нашите две редакции станат инициатори за организиране на една дискусия, кръгла маса или научна конференция върху творческото наследство на Кръсте Мисирков, като включим всичките му трудове и след 1903 г. А може би да изберем други автори, например Трайко Китанчев или рано починалият лингвист от Велес Димитър Матов. Но на когото и да се спрем - възрожденец, революционер или просветител от братя Миладинови до Кочо Рацин,животът, делото, творчеството на всеки един от тях ще бъдат дйстойни за сериозна научна дискусия.

И това е истинският път ,по който трябва да вървим. Другото е пропаганда, която прследва прозрачно нечистоплътни цели.

София

4 май 2007 г.

Искрено ваш

Иван Николов,

директор на сп. " България Македония"